

Situationen i Turkiet

Europaparlamentets resolution av den 13 juni 2013 om situationen i Turkiet (2013/2664(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner, särskilt resolutionen av den 18 april 2013 om 2012 års framstegsrapport om Turkiet¹,
 - med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
 - med beaktande av förhandlingsramen för Turkiet av den 3 oktober 2005,
 - med beaktande av rådets beslut 2008/157/EG av den 18 februari 2008 om principerna, prioriteringarna och villkoren i partnerskapet för anslutning med Republiken Turkiet² (partnerskapet för anslutning) samt rådets föregående beslut om partnerskapet för anslutning från 2001, 2003 och 2006,
 - med beaktande av artikel 110.2 och 110.4 i arbetsordningen,
- A. Tidigt på morgonen fredagen den 31 maj 2013 använde turkisk polis överväld för att skingra en grupp demonstranter som i flera veckor hade protesterat mot en planerad träдавverkning i samband med ett nytt byggnadsprojekt i Geziparken i närheten av Taksimtorget i Istanbul.
- B. Det hårdhänta polisingripandet ledde till sammanstötningar med demonstranterna, och oroligheterna spred sig snabbt till andra turkiska städer. Sammanstötningarna ledde till att fyra dog och över tusen skadades, och till massarresteringar och stora skador på privat och offentlig egendom. Tårgas användes i stor omfattning. Tårgasbehållare avfyrades direkt mot demonstranter och orsakade allvarliga skador.
- C. Demonstrationerna har vunnit stöd bland olika skikt i det turkiska samhället. Både män och kvinnor har deltagit i lika utsträckning i demonstrationerna.
- D. Den turkiska regeringens starka fördömande tycks ha motverkat sitt syfte.
- E. Artikel 34 i den turkiska författningen garanterar rätten att organisera fredliga, obehindrade möten och demonstrationer utan tillstånd. Artikel 26 garanterar yttrandefriheten, och artiklarna 27 och 28 garanterar yttrandefrihet och obehindrad tankefrihet.
- F. Demonstrationerna är också kopplade till den oro som vissa delar av det turkiska samhället känner över ett antal nyligen antagna beslut och lagstiftningsakter om frågor som till exempel begränsningar av alkoholförsäljningen och utbildningsreformer.

¹ Antagna texter, P7_TA(2013)0184.

² EUT L 51, 26.2.2008, s. 4.

- G. Demonstranterna luftar i allt större utsträckning sitt missnöje över en upplevd avsaknad av minoritetsrepresentation, över ett auktoritärt styre och över bristen på rättsstatlighet, god samhällsstyrning samt rättvisa rättegångar och korrekta förfaranden i Turkiet.
- H. De traditionella medierna i Turkiet höll tyst om demonstrationerna, och Twitteranvändare har gripits.
- I. Som kandidatland för anslutning till EU är Turkiet skyldigt att respektera och främja demokrati och stärka demokratiska och mänskliga rättigheter och friheter.
- J. Kommissionsledamot Füle och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Catherine Ashton, har reagerat på dessa händelser.
- K. Församlingsfrihet, yttrandefrihet (bland annat via sociala medier, både på och utanför internet) och pressfrihet är grundläggande principer för EU.
1. Europaparlamentet uttrycker sitt uppriktiga deltagande med de anhöriga till de demonstranter och poliser som förlorat sina liv, och önskar de många skadade ett snabbt tillfrisknande.
 2. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro över den turkiska polisens användning av oproportionerligt och överdrivet våld som svar på de fredliga och lagliga demonstrationerna i Geziparken i Istanbul, och uppmanar de turkiska myndigheterna att grundligt utreda polisvåldet, ställa de ansvariga inför rätta och erbjuda offren ersättning. Parlamentet avråder den turkiska regeringen från att ta till hårda åtgärder mot de fredliga demonstranterna, och uppmanar med kraft premiärministern att inta en enande och försonande ståndpunkt i syfte att undvika en vidare upptrappning av händelserna.
 3. Europaparlamentet beklagar djupt att polisvåldet på och runt Taksimtorget fortsätter – trots de turkiska myndigheternas tillkännagivande att de skulle inleda samtal med några av protestledarna – vilket kraftigt försämrar utsikterna till samtal mellan regeringen och de protesterande.
 4. Europaparlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att säkerställa och respektera alla medborgares rätt till yttrandefrihet samt rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster och fredliga protester, och kräver att alla fredliga demonstranter som har häktats och som för närvarande sitter frihetsberövade omedelbart ska friges. Parlamentet kräver att alla frihetsberövade ska ges obehindrad tillgång till advokater som de själva valt. Parlamentet begär information om det exakta antalet häktade och skadade
 5. Europaparlamentet beklagar de hårda reaktionerna från den turkiska regeringen och premiärminister Erdoğan, vars ovilja att vidta försonande åtgärder, be om ursäkt och försöka förstå reaktionerna från en del av den turkiska befolkningen enbart har bidragit till en ytterligare polarisering.
 6. Europaparlamentet välkomnar president Güls återhållsamma reaktion och vice premiärminister Arinç ursäkt till de skadade demonstranterna samt deras dialog med medlemmar av Taksimplattformen och den politiska oppositionen för att dämpa spänningarna. Parlamentet betonar vikten av dialog mellan den turkiska regeringen och de fredliga demonstranterna.

7. Europaparlamentet påminner Turkiet om att alla medborgare bör känna sig representerade i en pluralistisk demokrati för alla, och att majoritetsstyret har ett ansvar att inkludera oppositionen och det civila samhället i beslutsprocessen. Parlamentet påminner dessutom oppositionspartierna om deras ansvar att bidra till skapandet av en demokratisk politisk kultur med respekt för olika synpunkter och åsikter.
8. Europaparlamentet är bekymrat över den pågående konflikten mellan de politiska partierna och över regeringens och oppositionens ovilja att arbeta för att nå enighet om viktiga reformer. Parlamentet uppmanar med eftertryck alla politiska aktörer, regeringen och oppositionen att samarbeta för att stärka den politiska mångfalden i statliga institutioner och främja en modernisering och demokratisering av staten och samhället.
9. Europaparlamentet framhåller den viktiga roll som ett kontrollsystem spelar i styret av en modern demokratisk stat, vilket bör reflekteras i den pågående konstitutionella processen, som måste bygga på principen om maktindelning med balans mellan verkställande, lagstiftande och dömande makt, på respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, särskilt yttrandefrihet och tryckfrihet, samt en kultur av politiskt deltagande som verkligen avspeglar mångfalden i ett demokratiskt samhälle. Parlamentet menar att själva anordnandet av fredliga och lagliga demonstrationer i sig visar på det turkiska civila samhällets livskraft. Parlamentet påminner Turkiet om vikten av fortsatta ansträngningar för att ytterligare förbättra sina demokratiska institutioner och öka respekten för rättsstatsprincipen och de grundläggande friheterna.
10. Europaparlamentet framhåller behovet av att poliser och domare, både under sina formella utbildningar och under sina yrkesverksamma liv, får fortsatt intensiv utbildning om genomförandet av Istanbulprotokollet (en uppsättning internationella riktlinjer mot tortyr och misshandel) och även om prioriteringen av individuella fri- och rättigheter.
11. Europaparlamentet uppmanar lokala och nationella turkiska myndigheter att inleda ett offentligt samråd om samtliga stadsutvecklingsplaner och regionala utvecklingsplaner. Parlamentet påminner om att balans måste uppnås mellan ekonomisk tillväxt och sociala, miljömässiga, kulturella och historiska faktorer. Parlamentet kräver att alla berörda projekt i Turkiet, utan undantag, blir föremål för en miljökonsekvensbedömning.
12. Europaparlamentet konstaterar att protestvågen också speglar det växande missnöjet i stora delar av den turkiska befolkningen med den lagstiftning som rör människors livsstil. Parlamentet upprepar att i ett demokratiskt statsskick måste regeringen stödja tolerans och garantera religions- och trosfrihet för samtliga invånare. Regeringen uppmanas att respektera det turkiska samhällets mångfald och rikedom och skydda sekulära levnadssätt.
13. Europaparlamentet varnar för att polisens våldsamma tillslag undergräver trovärdigheten för Turkiets regionala roll som förkämpe för demokratiska förändringar bland länderna i det södra grannskapet.
14. Europaparlamentet påminner om att yttrandefrihet och mediemångfald står i centrum för de europeiska värderingarna och att ett verkligt demokratiskt, fritt och pluralistiskt samhälle kräver verklig yttrandefrihet. Parlamentet erinrar om att yttrandefriheten inte bara är tillämplig på upplysningar eller idéer som upplevs som positiva eller som anses harmlösa, utan i enlighet med den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga

rättigheterna även på sådana som sårar, stöter eller upprör staten eller någon samhällsgrupp.

15. Europaparlamentet är bekymrat över den försämrade tryckfriheten samt över vissa censuringrepp och den växande självcensuren inom turkiska medier, bland annat på internet, och uppmanar Turkiets regering att försvara tryckfrihetsprincipen. Parlamentet betonar att en oberoende press är avgörande för ett demokratiskt samhälle, och pekar i detta sammanhang på rättsväsendets mycket viktiga roll när det gäller att skydda och förbättra tryckfriheten för att på så sätt garantera offentligt utrymme för en fri och inkluderande debatt. Parlamentet är bekymrat över det stora antalet fängslade journalister och de många rättegångar som pågår mot journalister. Parlamentet begär att aktivister som verkar via sociala medier ska frigges. Parlamentet beklagar djupt beslutet från högsta radio- och tv-rådet (RTUK) att straffa de TV-kanaler som från första början har visat händelserna i Geziparken för att dessa sändningar ”skadar den fysiska, moraliska och mentala utvecklingen hos barn och ungdomar”.
16. Europaparlamentet noterar med oro att de flesta medier ägs av och har koncentrerats till stora konglomerat med mycket olika affärsintressen. Parlamentet uppmanar att det behövs en ny medielag, som bland annat omfattar frågor om oberoende, ägarskap och administrativ kontroll.
17. Europaparlamentet uppmanar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Europarådets generalsekreterare, ordföranden för Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna och medlemstaternas regeringar och parlament samt till Republiken Turkiets regering och parlament.